27

EXERCITATIO MEDICA
DE
CHYLIFICATIONE,

Quam,
Divino adjuvante Numine,
PERMISSU ET CONSENSU
Magnifici atque Excellentissimi Medicorum
ORDINIS
In
Inclytâ Rauracorum Academiâ,
PRÆSIDE
Viro Celeberrimo, Experientissimo

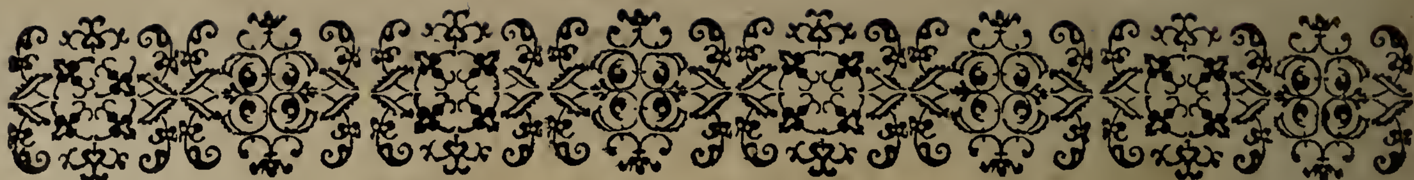
DN. JOH. JAC. HARDERO,
Phil. & Med. D. Anatom. & Botan. Prof. Excellentiss. Sereniss. Marchion. Badens. Archiatro, &c.

Ad d. VIII. Junii Ann. M. DC. LXXXVIII.
Publicæ Eruditorum disquisitioni submittit

PAULUS ANCILLON,
JOSEPH. FIL. Metens.

In Aulâ Medicorum.

BASILEÆ, TYPIS JACOBI BERTSCHI.

VIRIS

Munerum Amplitudine, Generis Splendore,
Eruditionis famâ Celeberrimis,
Clarissimis,

DN. IOH. IAC. HARDERO,

Phil. & Med. Doct. Anatom. & Botan. Prof. Excellentiss. Sereniss. Marchion. Badens. Archiatr. S. R. I. Acad. Naturæ Curiosor. & Patavin. Illustr. Recuper. Socio Dignissimo, Præceptori ac Hospiti ætatèm colendo.

DN. PAULO FERIET, J.C.

in Vrbe Metensi Consuli Amplissimo, Avunculo plurimùm honorando.

DN. CAROLO ANCILLON,

I. V. D. in Vrbe Metensi olim Causarum Patrono Callentissimo, nunc Berolini Prætori Gravissimo.

Hasce Studiorum Primitias humillimè offert
& consecrat

AUTHOR & RESPONDENS.

I. N. D. N. J. C.

EXERCITATIO MEDICA
De
CHYLIFICATIONE.

1. Vemadmodum jugi fluidi motu & perenni influxu, sedulâque partium principum in fragili corporis animalis machinâ functione vita usq; perennat, ita dubium non est, solidam fluidamque corporis nostri substantiam motu usque absumi, & ad hunc conservandum, nevé individui salus periclitetur, alimentis opus esse quàm maximè, è quibus trituratis, digestis, debiteque solutis, particulæ dulces, chylosæ eliciantur, quæ massæ humorali deinceps traditæ mistæque, præcociorem jacturam impe-
2. diant. §. Actio hæc naturalium prima, Chylificationis, (χυλώσεως) nomine in Medicorum scholis commodùm insignitur, estque nihil aliud, quàm chyli ex alimentis assumptis in ventriculum, inque hoc & intestinis tenuibus tantisper commorantibus, ope fluidi maximè activi, ceu menstrui digestorii, cùm in ipsis secreti, tum aliunde accedentis electio

 atque

3. atque confectio. §. Materiam proin chyli alimenta
ta constituunt, quæ cibo solido, potuque liquido
aliqui complectuntur: Aristot. verò l. 2. de part. animal.
mal. ὑγροῦ καὶ ξηροῦ nomine apposite denotâsse videtur.
tur. vid. sis Clariss. Dn. Præsid. cap. 2. de Humorib.
Illis certè ex particulis composita, à quibus cùm
fluidorum temperies, tum etiam solidarum partium
4. configuratio & textura conservari potest. §. Ista au-
tem priùs quàm Ventriculi antro excipiantur, mu-
tationem non levem in ore experiuntur, quam Ga-
lenus l. 3. de facult. animal. c. 7. tritici mansi exem-
plo probat, quo crudi furunculi ilicò mutantur &
coquuntur, cùm priùs apertè dixisset: ἡ τῆς τροφῆς
ἐν τῷ στόματι ἀλλοίωσις, μεθίστησιν αὐτὴν ἐναργῶς εἰς ἕτε-
ρον εἶδος, οὐ μὴν εἰς τέλος γε μετακοσμεῖ. Commi-
nuuntur sanè masticando solida edulia, durissimi-
que cibi, si diffringi prorsus discindique dentium
ope nequeant, ita subiguntur, ut reseratis poris ar-
ctius occlusis, immutatâque hinc tantisper ipsorum
texturâ, apti evadant, è quibus penitus dissolutis,
chylosæ particulæ elicitæ in vascula propria seque-
5. strentur: §. Hunc in finem provida natura non den-
tibus modò hominibus prospexit, ita quidem con-
formatis, ut incidendis frangendisque, imò conte-
rendis solidioribus alimentis sufficiant, sed maxil-
lam insuper inferiorem musculorum ope ad supe-
riorem allidere, dentesque hujus alveolis insculptos
cum illius incolis collidendo jugiter concurrere vo-
luit, ut sic iteratâ allisione, utrinque discinderen-
6. tur particulæ invicem arctiùs compactæ. §. Cuni-
culorum certè, porcellorum Indicorum, equorum
& aliorum fortè animantium, si non modò primo-
res dentes, acutos satis, sed delitescentem post hos
in utrâque maxillâ seriem egregiam, cum sinistræ
mecha-

mechanicâ motitatione contuiti fuerimus, deprehendemus ceu ſub ſerræ denticulis verſarentur, ingeſta comminui ac limari poſſe, Naturâ in animantibus aliis, dentibus ita non inſtructis, (de quibus prolixiùs heic dicere non attinet) negotium iſthoc aliter vel ſupplente vel perficiente. vid. ſis ſupr.
7. citat. cap. 2. Prodr. Phyſiol. §. Aliud autem commodum inſuper ex trituratione hac accedit, enimverò ſtrenuè hunc in modum muſculis maxillæ inferioris collaborantibus, accedente unà neceſſariâ linguæ eâque continuatâ volutatione, fontes ſalivæ uſque aperiuntur, affluitque copiosè in os propulſus liquor, coṁoda neceſſaria non heic ſaltem, ſed
8. cum ingeſtis deglutitus inſuper præſtiturus: §. Eſt ergo, ut rectè fatur Celeberr. *Bohnius* Progymn. 4. majoris longè ponderis alteratio, quam à ſalivæ commiſcela expectant ac ſuſtinent ſolidiora, etenim dum iſta particulis ſuis aqueis, aliisvé à quibus majorem activitatem habet, quam tamen ſpiritus æthereus potiſsimùm conſervat atque ſuſcitat, reſeratis alimentorum poris ſeſe inſinuat, èque rigidis ac duris molliores atque flexiliores facit, diſſolvit unà ipſa, magisque liquefacit, manusque auxiliatrices ferentibus aëris externi particulis ſubtiliſsimis maximèque activis, quæ interſtitia uſque pervadere nituntur, compagem *illorum* magis magisque ſolvere, fibrillas diffringere, ſicque ligatas, varieque invicem unitas, varii generis particulas ſui juris facere, & quieſcentes modò, in motum deducere ſolet, non parvo ſubſecuturæ dehinc chylificationi in Ventriculo & inteſtinis adjumento.
9. §. Nec verò opus eſſe arbitramur, humoris iſtius activitatem, multò minùs fluidi ſubtilis ἐνέργειαν, pluribus heic probatam dare. Teſtatur de illâ quo-

 tidiana

tidiana experientia, evidensque malum, quod ejusdem inertiam, vel defectum profusionemvé excipit, confirmatque Virorum Clariss. authoritas ratione suffulta, adeò ut memorante Excellentiss. *Bohnio*, solvens catholicum mineralibus quoque inde promiserint: Neque latere potest Eruditos experimentum, quod cum salivâ & pane, aut alio quovis edulii genere instituit Clariss. *Tackius*, cujus Excell. Dn. Præses meminit in Schol. ad usum part.
10. cochleæ. §. Et quî clariùs ad nominatam liquoris nostri efficaciam alludere potuisset Galenus, atq; ipso cum Veterani omnes, qui ex immutatione texturæ, mutatione suscitationeque odoris ac saporis ingestorum, ut quæ ἄποια modò erant, dum in ore tantisper volutantur, quoad dictas qualitates, brevi sensibiliterque immutentur, imò etiam coloris, (quamvis hoc ultimum fortiùs premere nolimus) non levem à saliva factam fuisse ciborum alterationem augurati sunt: Inde Gal. cit. l. τὸ φλέγμα τουτὶ κατὰ τὸ στόμα, καὶ λειχήνων ἐστὶν ἄκος καὶ σκορπίους ἀναιρεῖ παραχρῆμα, καὶ πολλὰ τῶν ἰοβόλων θηρίων, τὰ μὲν εὐθέως ἀποκτείνει, τὰ δ' ὕστερον. ἀλλὰ τὰ μὲν μεμασημένα σιτία πρῶτον μὲν τούτῳ τῷ φλέγματι, βεβρέχθαι τε καὶ πεφύρα-
11. ται. &c. §. Estque hæc à sæpiùs laudato liquore fieri solita maceratio & subactio, non minùs necessaria quàm utilis, utpote quâ particulæ sapidæ magis eliciuntur, suique juris redditæ, papillas linguæ nerveas blandè afficiendo ac deliniendo, subsequente amicâ spirituum undulatione, semetipsas animæ nostræ quasi sistunt dijudicandas, gratumque dehinc in ipsâ ciendo sensum, appetitum pro viribus fovent, suscitantque non raro citra omnem nauseationem, quæ ingratorum spicula frequenter comi-
12. tatur. §. Hunc ob finem haud dubiè per plures canaliculos

naliculos, Deus O. M. humorem tam utilem, in os effundi voluit; detexit enim Anatomicorum industria, præter ductus binos è sublingualibus glandulis prodeuntes, quos Galeno jam notos, imò ab hoc ipso variis in locis eleganter descriptos fuisse, patet ex l. 2. c. 6. de sem. l. X. de us. part. c. XI. & XII. Vid. sis etiam Clariss. Almeloveenii Invent. Nov antiq. p. 154. & 55. (quibus tertium par hisce proximum, & tantùm non ex eodem fonte scaturiens adjunxerunt Clar. Viri quidam) ductus salivales superiores, à parotide conglomeratâ oriundos, quos accuratissimæ Stenonis diligentiæ hactenus adscripsimus, palatinos item anteriùs sese exonerantes, porosq; excretorios innumeros secretam cùm in buccarum glandulis, tum in glandulosa palati carne, salivalem humiditatem per tunicam super extensam, tanquam cribrum perforatum extillantes, ut taceamus circa faucium extremitates conspicuas tonsillas, & glandulam maxillarem internam, cujus ductum pone dentes incisores inferiores, inter gingivas & papillam quandam ad os aperiri Author nobis itidem est Celeb. *Bohnius* Circul. Physiol. *Clariss.* verò *Nuckii* ductum salivalem meritò præterimus, utpote in humano corpore non existentem, ceu verè scripsit Excell. D. Præses in *Apiar.* Observat. Nuper quoque cùm in equi Anatome venaremur eundem, nec ductus nec glandulæ vestigia reperire potuimus. §.
13. Quicquid sit, ex his sanè fontibus quod venit omne, salivalis liquoris nomine complectemur tantisper, quo pariter uti externo fluido turgescentes triturati cibi, linguæ operâ accedente, in œsophagum mox, hincque ventriculum, fibrarum ejus spiralium beneficio truduntur, ulteriorem dissolutionem ilicò experturi, hoc ipsum deglutitionis negotium, liquo-

re co-

14. re eodem, vias lubricando adjuvante. §. Ut autem inter ventriculi pomœria aliquandiu ſubſiſtat noviter appellens hoſpes, fibrarum carnearum ſeries præſtò eſt exteriorum pariter ac internatum, rectarum, circularium, transverſarum, quas nervearum propagines uſque interſecant, ut officio ſuo facilius & felicius defungantur, enimverò hisce agentibus & in orbem quaſi circumductis, conſtringitur & coarctatur interior cavitas, complectiturque ventriculus fortiter ingeſtos bolos, qui in plicas modò coactum & vacuum replere & extendere ceperunt, uti quidem de hac fibrarum ſtructurâ atque actione eruditè ſcripſit Clariſſ. Williſ. part. 1. Pharmac. Ration. aliique: legi etiam poſſunt, quæ Schol. ad Obſervat. 64. Excell. Dn. Præſes inſeruit.

15. §. Commoda quæ iſtam fibrarum actionem comitantur, varia ſunt, præterquam enim quod ita neceſſaria ciborum retentio, pro omnimoda ipſorum liquefactione peragitur, maſſaque ſoluta commodùm verſus inteſtina adigitur, coanguſtatione inſuper hâc ipſi comprimuntur, & prout ſæpè laudatus *Bohnius* auguratur, iteratis contracturis magis atteruntur, præcipuè autem è glanduloſa ventriculi ſubſtantiâ, liquor ſpirituoſus valdè, maximeque digeſtivus emulgetur, fermentum Ventriculi aliis dictus, qui concoctionis in Ventriculo & hinc chylificationis cauſa efficiens præcipua hodie habetur.

16. §. Hujus natales oſtendere facilius fortè eſt, quàm naturam ſive eſſentiam ipſam explicare; Conſtat ſiquidem glandulas modò laudatas tunicæ nerveæ intertextas, vaſorumque hinc varii generis, nervoſorum præprimis, ſanguiferorumque copiâ appoſitè inſtrui, quorum illa, animalem ſpiritum, æthereæ naturæ, præcipuarumq; actionum opificem, jugiter

ſuppe-

ſuppeditant. Hæc verò, laticem ſeroſum, (arterioſa
nempe) ſanguini adhuc commiſtum, abundè adve-
hunt, earum legitimâ configuratione ſecernendum,
inque ventriculum, ex oſcillis largiter concoctio-
17. nis tempore ſtillandum. §. Fluidum iſtud acidum
eſſe, Vett. tuliſſe poteſt ſententia, è liene per vas
breve acidum ad ventriculum transmitti ſtatuen-
tium, quod appetitum ſuſcitet atque reſtauret, aſſe-
rent verò quotquot fermento acido volatili ineſca-
ti, ingeſtorum diſſolutionem plenariam inde, ejus-
vé cum particulis iſtorum ſalino ſulphureis miſce-
lâ, chyli lacteum colorem naſci perſuaſum habent:
Magna omninò nomina, & quibus aſſentiremur
18. adhuc, nî experientia refragaretur. §. Animalium
certè ventriculos ſtudiosè luſtrantibus, omnibus
contentis probè priùs elotis, talis acor uſque non
occurrit, quem aliàs ſpirare Viror. Clariſſ. fert opinio,
ſique acida miaſmata nares quandoque feriunt ab
aſſumptorum reliquiis provenire ea poſſunt, cruſtæ
ventriculi inerrantibus: In ranarum, ſerpentum,
aliorumque his affinium ventriculis, membraneis
nerveisque ad aſpectum, acidum ejusmòdi nuſquam
deprehendimus, cùm tamen ſerpentes integras ranas
devorent, inque ſuccum chyloſum convertant, §.
19. accedit, quòd ſpicula ejusmodi acidi ventriculi ſtru-
cturæ tam teneræ, inimica magis videantur eſſe,
quàm proficua, quorum efficaciam dolores lanci-
nantes & rodentes pertinaciſsimi, in ſtatu morboſo,
20. non rarò in homine commonſtrant. §. Neque ve-
rò ſoli acido vis ſolvendi ineſt, cùm alcalica quo-
que ſalſa ac ſulphurea potentiam menſtrualem
poſsideant, ceu eruditè notat Accuratiſſ. *Bohnius*;
eaque interdum eſculenta aſſumantur, quæ acidis
aliàs haud parent, ceu pinguia ſunt & oleoſa, in

chylum dehinc nihilominus facessentia, ut reliqua præfat. Celeberr. Viri ratiocinia prolixiùs in medium non adducamus, ceu quæ à sciendi cupidis in ipsius Circul. Physiol. videri possunt. Canes quoque ossa copiosè ingerere, nec minus feliciter comminuere, digerere, succumque chylosum illinc elicere experientiâ constat, cui sanè operi num fermentum acidum idoneum vel sufficiens sit, meritò cum Excellentissimo *Brunnero* dubitamus, qui experimentis pluribus edoctus, liquoris hujus fermentativi existentiam identidem in dubium vocat, tract. de Pancr.
21. usu. §. Arduum sanè in isthoc opinionum discrimine, experimentorumque pondere sententiam exponere; attendentibus nihilominus nervulorum quibus glandulosa tunica stipatur copiam innumeram esse, plurimamque arteriolarum cohortem, facilè patebit laticis aquosi multum utique afferri, plus autem adhuc spiritus animalis affluere, menstruumque hinc exurgere, summè spirituosum, activissimum, cujus certè ea sit natura, ut reseratæ alimentorum massæ, liquore salivali, particulisque aëreis turgidæ, & fibris ventriculi arctè conclusæ, undique sese insinuando, motum in ore trituratione inchoatum, usque ingeminet, suscitet, augeatque & hinc obstacula quævis, intimiorem miscelam impedientia, abolendo, omnia pervadat, corpuscula dura emolliat, dissociet unita arctius, solvat compacta, discidat, diffringat, sicque continuatâ hac intestinâ motitatione, quam particulæ eduliorum sui juris redditæ identidem adjuvant, (fermentationis nomine alii exprimunt,) in massam liquidam
22. singula convertat. §. Atque ista spiritus animalis indoles est, ut cùm sit corpus maximè subtile & activum, motum suum perpetua re nitatur, obicesq; quosvis

quosvis resistentes aperiendo amoveat, inque particulas aliàs impingendo, eas diffringat, dissocietq; neq; quiescat, donec libero motu potiri, inque laudabile & uniforme corpus alimenta etiam in stomacho redegerit: Facit proin iste præcipuam menstrui digestorii partem, latex verò, qui à sanguine appellente in glandulis sequestratur, quemque particulis salinis gaudere negari utcunque nequit, ejus nudum vehiculum non est, sed (sin aliud nil) ingesta modò contrita dentibus, ulteriùs diluit, dissolvitque, utque commodiùs penetrare queat *ille* efficit, vid. sis Cl. Dn. Præsid. Dissert. de struct. viscer. imò si aliquos audimus ipsiscum alimentorum particulis elicitis quadantenus combinatur.

23. §. Soluta hunc in modum & colliquefacta edulia in duodenum sensim, reliquaque tenuia intestina protruduntur, fibris ventriculi circularibus istud negotium, blandâ sui contractione, laterumque ad se invicem legitimâ adductione, egregiè promoventibus: Neq; verò putamus orificium utrumq;, superius & inferius ita stringi à fibris circularibus ut *illud* (cujus clausuram fibræ musculi diaphragmatis inferioris strenuè juvant) bolo cuivis vel fluido adventanti, resistat, neque introitum concedat, *hoc* autem præter dictas fibras, in epistomii formam ita elevetur à tunica nervoso glandulosa, ut chylo etiam fluidiori omnem exitum præcludat, cùm & experientiæ sanæque rationi istud adversetur, quarum illa in ruminantium canumque sectionibus massam chylosam fluidam commonstravit, Ventriculis necdum inanitis, imò plenis semiplenisque existentibus: *hæc* verò liquaminis paulatinam in duodenum extillationem tantum non dictitet, pro commodiore chyli complemento & à fæcibus alvinis secretione.

24. §. Per-

 fectio-

fectionem itaque suam in intestinis tenuibus chylus
consequitur, dum ista non modò tunicarum, sive
substantiæ ipsius, sed inprimis etiam fluidi affluen-
tis, ratione continuatus quidam ventriculus existunt.
Notatu digna sunt, quæ cit. l. 3. de natur. facult. Gal.
commemorat: Μὴ γὰρ οὐδὲ παράβλητον εἴη τὸ τῆς ὑπερ-
βολῆς, εἰ τὸ κατὰ τὴν κοιλίαν ἐννοήσαμεν, φλέγμα καὶ χο-
λὴν καὶ πνεῦμα καὶ θερμασίαν καὶ ὅλην τὴν οὐσίαν τοῦ γαστέρος·
εἰ δὲ καὶ συνεπινοήσαις αὐτῇ τὰ παρακείμενα σπλάγχνα,
καθάπερ τινὶ λέβητι μεγάλῳ πυρὸς ἑστίας πολλάς &c. De
calore partium adjacentium, chylificationem in ven-
triculo fovente, per subtilium particularum com-
municationem, plura heic non fabimur, usque ve-
rò persuasum habemus, quæ Venerandus hic Vir,
de bile, pituita, spiritu, calore, imò tota Ventris sub-
stantiâ heic eruditè profert, non minus ad intestina
25. quàm ventriculum specialiter trahi debere. §. Et
sanè ratione substantiæ, præstò sunt fibræ carneæ
rectæ pariter ac circulares, quæ liquefacta à Ven-
triculo in duodenum, ac ulteriùs deinceps descen-
sura, non modò complectuntur, sed continuato mo-
tu superiora & inferiora versus, eadem ulterius ex-
agitant, simulque efficiunt, ut cùm ex intestinali-
bus glandulis, lympha per porulos quasi pressa, ju-
giter extillet cum spiritu æthereo, tum etiam ex vi-
cinarum partium excretoriis ductibus, fibrillis ea-
rum contractionem vicissim crebriùs ineuntibus,
humores secreti copiosè appellant, ultimam chyli
confectioni, inque vasa lactea secretioni, manum,
26. singula adhibitura. §. Succi hi decantati sunt *Bilis*
per ductum maximè hepaticum, & hinc etiam ex
vesicula fellis accedens, & *succus pancreaticus*, per
ductum Virsungianum ab Authore suo sic dictum af-
fluens, de *cujus* aciditate, & *illius* alkali, mutuaque
invicem

invicem efferveſcentia, multa omninò Viri cœterà celebres, orbi erudito prodiderunt, quod autem à multis hoc tempore pari fide vel veneratione non accipiuntur, utpote quibus detectis licèt bilis particulis ſalinis, oleoſis &c. acquieſcentibus, lymphæ pancreaticæ tamen aciditas ſuſpecta eſt valdopere, neque inſtitutis multâ ſedulitate experimentis reſpondere viſa. Vid. ſis Clariſſ. *Brunneri* Experiment. circa pancreas, & Excell. *Bohnii* Circul. Phyſiol. p.
27: 152. &c. §. Propterea omni uſu ſuccos hosce carere ſapiens nemo aſſeret: (vid. Exercitat. Anat. Med. Pæon & Pythag. pag. 221. & ſeqq.) probantque eum maximè, quæ ex ipſorum defectu vel inertia gravia ſubſequi ſolita ſunt ſymptomata, chylificationis læſio, & hinc hæmatoſeos vitium non leve cachexia, hydrops &c. Veriſimile hinc nobis fit à pancreaticâ lymphâ pariter ac inteſtinali, particulis maſſæ adventantis craſsiores dilui, fluidioresque reddi & ad plenariam evolutionem aptiores, ſi omninò ſalis ipſius nulla ſit efficacia, juxta quoque re ſic hortante attemperari poſſe bilis, etiam extra chylificationis tempus, ad inteſtina fluentis acrimoniam, quod probabiliter oſtendit, ductus pancreatici cum bilario ferè communis in duodenum inſertio, per commune oſtiolum humorem ſecretum utroque effundente, ceu in canibus ſæpenumero, & præteritâ hyeme, in ſectione publicâ in Adoleſcenſe ab Excell. D. Præſide exenterato conſpeximus: Bilis verò uſum, (præterquam quod quæ ex Veſiculâ accedit, fluiditatem ejus quæ per porum accurrit, aliquando emendare valet,) conjectamur eſſe ſingulariter, ut particularum oleoſarum (craſsiorum præcipuè) ope, cum terreſtribus & craſsioribus, ſed ſolutis adhuc fluidisque ſeſe jungat, ſicque ad juſtam conſi-

ſtentiam fæces alvinas paulatim perducat, unaque impediat ſui admixtione ne vel oleoſæ guttulæ chylo ſupernatent, vel terreſtres atomi omnes ſecedant, & cum fæcibus excernantur: §. Porrò ſucci
27. bilioſi beneficio, particulæ chyli crudiores quidem viſcidioresvé inciduntur magis & diſſolvũtur, oleoſæ verò & terreæ cum ſeroſis placidè cõbinantur, eamq́ue conſiſtentiam acquirunt, quæ chylo per cruſtam inteſtinorum glanduloſam filtrando, tubulisq́ue vaſculorum lacteorum excipiendo, neceſſaria eſt
28. quàm maximè. §. Univerſi verò & ſinguli hi humores, præterquam quod animali Spiritu ſubtili & activo, uſq; prægnantes ſunt, ab eodem nihilominus per nervulos ad inteſtinales glandulas frequentiſsimâ ſerie diſperſos, magnâ copiâ, chyloſi vigente, affluente excitantur, actuaturq́; tota maſsa, ejusvè particulæ, ſi quę ſolutæ ſatis non ſunt, aut indigeſtę ſunt adhuc ulterius diffringuntur, ſolvuntur, colliquantur, factâq́ue commodâ homogeneorum miſcelâ dictorum liquorum ope, bilis præcipuè, heterogeneæ craſsiores & fuculentæ ſeparantur, & in inteſtina craſſa protruduntur, *illis* ceu nutritiis dulciſsimis, cum ſanguine mox intimus miſcẽdis, ubi receptaculum ſolenne per lacteas venas advectæ evaſerint, ſicq́; chylus ultimam ſui abſolutionem conſequitur. §.
29. Priusquam hinc abeamus, ſiquidem de ſpiritus ætherei ubere affluxu verba modò fecimus, memorenda ſunt, quæ de ſingulari fibrillarum nervearum, nervulorumq́ue conglomeratione, ipſorumq́ue utilitate (in quæ occaſione glãdularum in duodeno ab Excell. *Brunnero* deſcriptarum Dn. Præſes in variis animantibus, canibus, vaccis, lepore prius frequenter inquiſivit, ipſorumq́ue texturam, poſtquam in ſubjectis humanis, præſentibus nobiſcum unà aliis plura eorundem

rundem ratione notâsset, in laudatâ Anatome publicâ liberius, duodeno aperto explicuit, usúsque egregios à conglomeratis hisce corpusculis, homine incolumi fluentes, simulque incommoda, in hypochondriacis præcipuè passionibus palpabilia, inde pullulantia, haud obscure innuit) Celeberr. *Pejerus* Ann. VI. Dec. 2. Ephemerid. Nat. Curios. inseruit: *Præter glandulosam* (inquit pag. 275. &c.) *fabricationem in duodeno singularis etiam fibrarum nervearum strues reperitur, carnis tenuissimè divisæ quâdam similitudine. Illæ namq; conjunctis apicibus in nodulos quasi aut tubercula valdè minuta & depressa concrescunt, stipantia nerveam tunicam, cui penitius hærent adstricta vinculis, ut tantò minùs de origine & natura dubites. Firma sunt quoq; tenacia, & vel carne solidiora. Compressa nihil humoris emittunt, nec atteruntur aut abscedunt, cum velamen intimum seu crusta cum glandulis detrahitur, nervea enim tunica duplex est* (quod in canibus eleganter vidimus) *& noduli illi sive tubercula medio utriusq; membranæ complexu detinentur &c. Si quid igitur judicare valeo, tubercula hæc fibrosa sive exiles nodulos in duodeno, spirituum animalium gratiâ constructos arbitramur, ut hâc illi inprimis confertim influerent ad conficiendum chylum, quem vitalitatis quodam quasi charactere si fas est ita loqui, insigniunt. Deinde his organis peculiaris excitari sensus videtur refectionis à pastu. Quid quod victûs consumptione exoriente fame reverà non superius tantùm ventriculi orificium sed etiam inferius ac maximè duodenum afficiatur? cujus quidem rei signum evidentissimum puto, tuberculorum nerveorum constructionem, quam certis sensuum speciebus exprimendis plerumque adhibet natura. Et fieri nequit bile & succo pancreatis in duodenum cibis vacuum effuso, quin nervei apices singulari*

lari

lari ratione commoveantur, adeoq; nervorum hæc stimulatio famem vel pariat vel adaugeat. Deniq; ut res sapidæ linguæ admotæ, propter paxillas ejus nervis inter se conspirantibus, salivam movent, alliciuntq; è glandulis in os, ita credibile est cibis è ventriculo ad intestina delatis, mulceri pariter duodeni tubercula sive papillas nerveas, agitariq; in his excubantes spiritus, ut nervorum communicatione invitata bilis & succus pancreatis, humorq; glandularum abundantius scaturiat. Nihil nunc dicam, quantum hæ partes in vehementibus animi commotionibus irâ, terrore & similibus ad inhibendum præcipuè, aut justo impetuosius proritandum humorem ferocissimum fel tribuere valeant. Illud tantùm obiter attingam, mali hypochondriaci doloribus non in ventriculo ipso, sed paulò infrà eum invadentibus, ac per intervalla recrudescentibus, symptomatum omnium exactissimam rationem reddi posse ab iis, qui partium illarum fabricam penitiùs cognoverunt. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

AD

I.

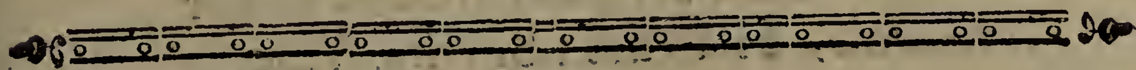
AD RESPONDENTEM.

DAphnis, je ne ſçaurois comment pouvoir d'écrire,
Dans un ſimple ſonnet les illuſtres progres,
Que dans l'art d'Apollon je vois que Tu as fais
Car ils ſont au deſſus de ceque j'en puis dire.

Souffre donc ſeulement qu'en Toy je les admire,
Et ne demande point la deſſus mes eſſais,
Je ne puis m'en meler ſans m'impoſer un faix
Bien plus peſant pour moy que je ne le deſire.

Les maux les plus cruels fuyent de devant Toy
Des que Tu Entreprens d'en deſtruire la loy;
Chacun s'evanouit quand Tu leur fais la guerre
Et je ſuis bien certain que jamais de Ton temps
La mort n'oſera plus paroiſtre ſur la Terre,
Pour luy ravir aucun de tous ſes habitans,

P. L. C. P.

II.

MActe animo juvenis, magni ſpes magna *Parentis*,
Atque aude Proavis Te ſociare parem.
Ipſe vides quid jam de Te non exigat Orbis
HARDERO ſtudiis invigilante Tuis

C Fiat

Fiat, & ô Genitor ſpes hinc animosq́ue reſumens
    Sentiat exilii lætiùs ire dies
Fiat, & eximia, dicat, me luce renaſci
    Et porrò in ſobole vivere fata ſolent.
Omen adeſt iſthæc, qua ſanas, pagina, corpus,
    È qua vis animi promicat ampla Tui.

J. J. BATTIERII JC.

III.

Miles ut intrepidus ſtudio fervente Galeni
    Curris & in Medico pulvere Victor ovas,
Sic meritò ANCILLON: tantos Tibi grator honores
    Quos animi Dotes promeruêre Tibi.

Sic in ſignum amicitiæ acclamat.

JOH. HOFERVS, Mylhuſin.
Sacræ Medicinæ cultor.

IV.

SIſyphus hic ſaxum per clivia culmina montis
    Volvit, at huncce poteſt vix recreare quies
Aſt qui Muſarum Genialia caſtra ſequuntur
    Hos ſuavi Pallas caſta quiete beat,
Hæc repetenti animo artis Doctiſsime cultor
    Machaonis, Titan det tibi juſta. Vale.

Sic gratulatur

A. L. F. G.

FINIS.